

Crònica de la XV Jornada

JUNTA DIRECTIVA DE LA SCATERM

La XV Jornada de la SCATERM, titulada «La terminologia de l'esport», va tenir lloc el dia 31 de maig de 2018 a l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Coincidint amb el desè aniversari de la revista *Terminàlia* —el número 1 de la qual es va dedicar als esports—, la Societat Catalana de Terminologia (SCATERM) va dedicar la Jornada anual a la terminologia esportiva.

La inauguració de la Jornada va ser a càrrec de Miquel-Àngel Sánchez Fèrriz, president de la SCATERM, i de Mila Segarra, en representació de la Secció Filològica, de la qual la SCATERM és societat filial. El president va explicar que el tema de la Jornada era un homenatge al primer monogràfic de la revista *Terminàlia*. A més, també va presentar l'exposició dels deu anys de la revista, que va estar instal·lada al pati de l'IEC fins al 29 de juny de 2018. Mila Segarra va destacar la importància de la terminologia en tots els àmbits i l'interès que té per al desenvolupament de la llengua catalana.

La primera part de la Jornada, que va incloure tres ponències, va fer un repàs a la història de la terminologia esportiva catalana, aturant-se en algunes figures i fites importants. En primer lloc, Jordi Mir, membre de la Secció Filològica de l'IEC, va explicar la relació de Pompeu Fabra amb l'esport, ja que va ser un gran esportista: quins esports va practicar al llarg de la seva vida, la seva afició a l'excursionisme, el seu paper en associacions i entitats esportives catalanes... Finalment, va delectar les més de seixanta persones que omplien l'auditori amb una gravació de veu de Fabra parlant d'esport.

En segon lloc, Neus Faura, de la Universitat Autònoma de Barcelona, va explicar com es va introduir la terminologia futbolística a Catalunya: inicialment, els termes del futbol eren majoritàriament anglicismes, però la difusió i la popularització d'aquest esport va dur a un procés d'adaptació del català oral i escrit, la qual cosa va comportar canvis fonètics, gràfics i semàntics en el termes. Faura va

fer una menció especial a la intervenció de Fabra en la fixació de la terminologia futbolística catalana, a través dels seus comentaris en les *Converses filològiques* (a ell devem, per exemple, l'adaptació de *futbol* o el calc *mans*), i finalment va fer una valoració de la situació de la terminologia del futbol en la premsa generalista i especialitzada de l'època, a partir de l'anàlisi d'articles periodístics reals.

A l'últim, Ester Bonet, membre de la Junta Directiva de la SCATERM, va acabar la primera part de la Jornada en el marc d'un dels esdeveniments que han condicionat la història esportiva de Catalunya: va explicar la gènesi dels vint-i-nou diccionaris dels esports olímpics que va publicar el TERMCAT amb motiu de la celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona l'any 1992. Concretament, va explicar com es van definir aquestes obres terminològiques i, en especial, es va referir a la constitució del corpus de buidatge dels termes i a les dificultats amb les quals es va trobar a l'hora de recopilar les fonts escrites i orals de referència.

La segona part de la Jornada va consistir en una taula rodona que tenia com a objectiu discutir les necessitats terminològiques en els mitjans de comunicació. Els comentaristes esportius Joaquim M. Puyal, Jordi Robirosa i Josep Lluís Merlos van oferir el seu punt de vista com a usuaris de la terminologia en contextos especialment exigents, ja que la televisió i, especialment, la ràdio tenen unes característiques d'immediatesa, ritme i velocitat que obliguen els periodistes a ser pràctics i creatius. Cadascú en el seu àmbit —futbol, bàsquet i motor, respectivament— va destacar que a l'hora d'usar la terminologia sempre prefereixen els termes més curts, perquè són més funcionals, i els que saben que el públic entendre, siguin termes catalans o anglicismes fortament arrelats. Van demostrar que en aquests àmbits cal tenir una forta consciència lingüística, la qual és necessària per assegurar l'evolució de la terminologia esportiva catalana i la seva adequació a les novetats en aquest camp.

Finalment, M. Amor Montané, de la Universitat Pompeu Fabra, i Carolina Bastida, de la Universitat d'Andorra, van fer una aportació a la discussió en relació amb les necessitats terminològiques en els mitjans de comunicació des de l'àmbit acadèmic. Van presentar els resultats d'un estudi desenvolupat en el marc dels esports d'hivern a Andorra, en el qual han analitzat, entre altres aspectes, la implantació en l'ús dels termes oficials i la vitalitat lingüística de la terminologia catalana a través de la neologia en la premsa escrita i audiovisual andorrana.

En definitiva, la Jornada va fer palès que la presència de l'esport a la nostra vida és un fet innegable i, per això, també ho és la terminologia que hi està associada. Noves pràctiques esportives, noves eines i nous aprenentatges generen la creació constant de nous termes i demanen una llengua de gran vitalitat per fer front a aquestes noves necessitats terminològiques.